

Raadsvoorstel

Team: Samenleving	Portefeuillehouder: Cees Paas
Onderwerp: Lokale Inclusie Agenda 2026 - 2028	
Openbaar: Ja	Afdoening motie en/of toezegging: Is hiermee een motie afgedaan? Ja Is hiermee een toezegging afgedaan? n.v.t.
Zaaknummer: 2025-0095348	Fatale termijn:
Bestuurlijke route: College van burgemeester en wethouders Gemeente Sliedrecht -Oordeelsvormend Gemeente Sliedrecht – Besluitvormend PFO:	Planning: 28 oktober 2025 2 december 2025 16 december 2025 Akkoord tijdens PFO's

Bijlage

1. Lokale Inclusie Agenda 2026-2028

Onderwerp

Lokale Inclusie Agenda 2026 – 2028.

Beslispunt

1. In te stemmen met de Lokale Inclusie Agenda gemeente Sliedrecht 2026-2028.

Samenvatting voor de raad:

De gemeente Sliedrecht streeft naar een samenleving waarin iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt. Zoals in de sociale visie beschreven staat: *"We vinden het belangrijk dat alle inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen leven, naar vermogen meedoen in de samenleving en een bijdrage leveren aan hun sociale omgeving. We gaan ervan uit dat inwoners zelfredzaam zijn en regie over hun leven nemen. Voor inwoners die hiertoe (tijdelijk) niet in staat zijn, wordt ondersteuning en hulp gezocht en geboden. Hierbij staan we voor een inclusieve samenleving. Niemand mag tussen wal en schip vallen."* In 2016 ondertekende Nederland het 'Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap'. Dit verdrag richt zich op toegankelijkheid voor iedereen. Het VN-verdrag Handicap draait om inclusie, wat inhoudt dat alle inwoners deel kunnen nemen aan de samenleving en erbij horen. In een inclusieve maatschappij kunnen mensen met een beperking dezelfde activiteiten ondernemen als mensen zonder beperking. Het VN-verdrag Handicap vereist dat elke gemeente een 'lokale inclusie agenda' opstelt en uitvoert. Bij dit raadsvoorstel treft u de Sliedrechtse uitwerking van deze Lokale Inclusie Agenda, welke samen met ervaringsdeskundigen is opgesteld. Hiermee hebben we ook antwoord gegeven op de motie 'Lokale Inclusie Agenda' van de SGP-ChristenUnie en PRO Sliedrecht. De Lokale Inclusie Agenda is opgesteld in samenwerking met de VNG en de kennis en ervaring van ervaringsdeskundigen.

Inleiding

Onze lokale inclusie agenda richt zich op het creëren van gelijke kansen en toegankelijke voorzieningen voor al onze inwoners, ongeacht hun achtergrond of capaciteiten. In deze agenda staan verschillende thema's centraal die met elkaar bijdragen aan een inclusieve samenleving. Per thema hebben we in kaart gebracht wat we al doen en wat we nog willen gaan doen om onze ambities te bereiken. De volgende thema's staan centraal:

- Vervoer en openbare ruimte
- Toegankelijke informatie
- Inclusief onderwijs
- Thuis en gebouwen
- Werk en inkomen
- Sport en vrije tijd
- Welzijn, gezondheid en ondersteuning
- Maatschappelijke inclusie

Beoogd effect

Het doel van de lokale inclusie agenda is om ervoor te zorgen dat iedereen in de gemeente Sliedrecht, ongeacht hun fysieke of mentale beperkingen, voor zover de gemeente hierop invloed heeft, gelijke kansen heeft om volwaardig deel te nemen aan de samenleving.

Argumenten

1.1. De 'Lokale Inclusie Agenda gemeente Sliedrecht '2026-2028' draagt bij aan onze gemeentelijke doelstellingen en ambities.

In de Sociale Visie, het Collegewerkprogramma 2022-2026 en Koers 2030 zijn meerdere ambities opgenomen, waar deze agenda een belangrijke bijdrage aan levert. Zoals bijvoorbeeld: "We vinden het belangrijk dat alle inwoners van de gemeente Sliedrecht mee kunnen doen in de samenleving en elkaar kunnen ontmoeten, in de wijk en in het dorp." (Sociale Visie) en "We zetten in op het versterken van zowel de veerkracht van onze inwoners, als het versterken van het 'normale leven'. Zo willen wij werken aan inclusieve en veilige buurten." (CWP)

1.2. De 'Lokale Inclusie Agenda gemeente Sliedrecht 2026-2028' is de uitwerking van de door de gemeenteraad aangenomen motie 'Lokale Inclusie Agenda'. De Lokale Inclusie Agenda is opgesteld in samenspraak met ervaringsdeskundigen en de VNG en past in de huidige begroting.

1.3. Op 8 juli 2024 is de motie 'Lokale Inclusie Agenda' aangenomen door de gemeenteraad. Dit document is de uitwerking van deze motie.

Kanttelingen / Risico's

N.v.t.

Financiën

De uitvoering van de ambities uit de lokale inclusie agenda past binnen de huidige begroting, omdat er bij projecten al aandacht voor inclusie is.

Wet- en regelgeving / Juridische zaken

VN verdrag Handicap

Artikel 1 van de Grondwet

Duurzaamheid

Duurzaamheid en de lokale inclusie agenda zijn nauw met elkaar verweven. Duurzaamheid gaat over het nemen van acties die niet alleen positief zijn voor het huidige milieu, maar ook voor toekomstige generaties. Een lokale inclusieagenda streeft ernaar dat iedereen, ongeacht hun beperkingen, volwaardig kan deelnemen aan de samenleving, nu en in de toekomst.

Inclusiviteit

De Lokale Inclusie Agenda gaat over het thema inclusiviteit en draagt bij aan een inclusieve samenleving.

Tijdspad, monitoring en evaluatie m.b.t. voorgesteld raadsbesluit

Zie tijdspad en communicatie.

Communicatie / Participatie

Na vaststelling zullen we inwoners en relevante partners informeren. Dit doen we via de website, social media van de gemeente en het gemeentenieuws in het Kompas. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden tot het maken van een toegankelijke infographic.

Vervolprocedure (inspraak/publiceren)

De komende periode is deze lokale inclusie agenda het vigerend kader voor alles wat er binnen de gemeente gebeurt op het gebied van inclusie. Over 2 jaar (in 2028) zal de agenda geëvalueerd worden en zal er bekeken worden of deze agenda aanpassingen behoeft.

Concept raadsbesluit

Zaaknummer: **2025-0095348**

Onderwerp:

Lokale Inclusie Agenda 2026 - 2028

De raad van de gemeente Sliedrecht; gezien het voorstel van
burgemeester en wethouders d.d. 28 oktober 2025;

Besluit

1. In te stemmen met de Lokale Inclusie Agenda gemeente Sliedrecht 2026-2028.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Sliedrecht op 16 december 2025

De griffier,

De voorzitter,

mr. R.P.A. van Aalst

mr. drs. J.M. de Vries

Lokale Inclusie Agenda 2026-2028

"Samen bouwen aan een inclusieve gemeenschap!"

Voorwoord

Met trots presenteren we u de Lokale Inclusie Agenda van onze prachtige gemeente. In een samenleving waarin verschillen ons juist kunnen verrijken, is het van groot belang dat iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt. Bij de gemeente Sliedrecht streven we ernaar de inclusieve gemeenschap te versterken waarin iedereen, ongeacht afkomst, geslacht, leeftijd of beperking, volwaardig kan deelnemen.

Deze agenda is een weerspiegeling van onze gezamenlijke inspanningen om barrières te doorbreken en kansen voor iedereen te creëren. Het is een belofte om samen te werken aan een gemeenschap waarin diversiteit wordt gevierd en waarin ieder individu de kans krijgt binnen zijn of haar mogelijkheden deel te nemen aan de samenleving.

Inclusie betekent voor ons meer dan fysieke toegankelijkheid. Het gaat om het koesteren van de unieke kwaliteiten en bijdragen van elke inwoner van Sliedrecht. Wij willen een gemeenschap zijn waarin iedereen zich gezien en gehoord voelt, en waarin respect en gelijkwaardigheid de basis vormen van ons dagelijks handelen.

Ondanks dat wij heel graag zouden zien dat bovenstaande al werkelijkheid was, hebben we nog een weg te gaan met elkaar. Ook in onze Sliedrechtse samenleving hebben we helaas te maken met thema's als discriminatie en polarisatie. Niet alle inwoners voelen zich altijd even welkom en gezien en/of gehoord.

Niet alleen als gemeente zijn we hiervoor aan zet, de inzet en betrokkenheid van onze maatschappelijke partners zijn essentieel om deze inclusie agenda tot een succes te maken. Laten we samen bouwen aan een gemeente waarin niemand aan de zijlijn staat, en waarin we elkaar steunen en inspireren om het beste in onszelf naar boven te halen.

We kijken ernaar uit om samen met u deze inclusieve toekomst vorm te geven.

Inleiding

"De kern van de Lokale Inclusie Agenda is dat de omgeving zich aanpast aan de beperking, in plaats van dat de beperking zich aanpast aan de omgeving"

De gemeente Sliedrecht streeft naar een samenleving waarin iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt. Zoals in de sociale visie beschreven staat: *"We vinden het belangrijk dat alle inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen leven, naar vermogen meedoen in de samenleving en een bijdrage leveren aan hun sociale omgeving. We gaan ervan uit dat inwoners zelfredzaam zijn en regie over hun leven nemen. Voor inwoners die hiertoe (tijdelijk) niet in staat zijn, wordt ondersteuning en hulp gezocht en geboden. Hierbij staan we voor een inclusieve samenleving. Niemand mag tussen wal en schip vallen."*

In 2016 ondertekende Nederland het 'Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap'. Dit verdrag richt zich op toegankelijkheid voor iedereen. Het VN-verdrag Handicap draait om inclusie, wat inhoudt dat alle inwoners deel kunnen nemen aan de samenleving en erbij horen. In een inclusieve maatschappij kunnen mensen met een beperking dezelfde activiteiten ondernemen als mensen zonder beperking. Het VN-verdrag Handicap vereist dat elke gemeente een 'lokale inclusie agenda' opstelt en uitvoert.

Het VN-verdrag gaat uit van vier kernwaarden: gelijkheid, solidariteit, autonomie en participatie. **Gelijkheid** staat ervoor dat mensen met en zonder beperking dezelfde rechten hebben. **Participatie** zorgt ervoor dat kinderen en volwassenen met een handicap meedoen. **Autonomie** (in het verdrag als 'eigen regie') betekent dat mensen met een beperking zelfstandig besluiten of ondersteund worden daarin als zij daar niet toe in staat zijn. **Solidariteit** betekent dat er sprake is van acceptatie en betrokkenheid tussen mensen met en zonder beperking. Het doel van het VN-verdrag is dat iedereen vrijelijk kan kiezen waar men woont, beschikking heeft over zorg en diensten en dat iedereen toegang heeft tot informatie, diensten en voorzieningen.

De Lokale Inclusie Agenda is ingericht als ambitiedocument. Het is de eerste stap naar een inclusieve samenleving. Zoals in de VNG handreiking ook beschreven staat: *"Niet alle voorzieningen in de gemeente hoeven direct toegankelijk te zijn, het gaat om geleidelijke verbetering."* De eerste stappen van het inclusief maken van de Sliedrechtse samenleving zitten met name in bewustwording, van de samenleving en het ambtelijk apparaat. Daarnaast wordt een groot speerpunt het ontwikkelen van een platform voor ervaringsdeskundigen in Sliedrecht. Op die manier kan op de langere termijn een panel ontwikkeld worden, waarin ervaringsdeskundigen uit Sliedrecht inspraak hebben wat prioriteit moet hebben op de Lokale Inclusie Agenda. Idealiter is dit panel tijdens de tussentijdse evaluatie van dit document, klaar om in deze evaluatie een actieve rol te spelen. Deze aanpak is in samenspraak met de Coalitie voor Inclusie en verscheidene VN-ambassadeurs (ervaringsdeskundigen die zich inzetten voor naleving van het VN-verdrag Handicap) tot stand gekomen.

Deze Lokale Inclusie Agenda is tot stand gekomen naar aanleiding van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. We willen ook benoemen dat inclusie breder reikt dan enkel de context van dit verdrag. In onze samenleving spelen urgente en zorgwekkende ontwikkelingen, zoals discriminatie op grond van seksuele oriëntatie en genderidentiteit, toenemende maatschappelijke polarisatie en het toenemende antisemitisme. We erkennen deze impact en willen daarom dit toevoegen aan dit beleidsdocument. We kiezen er bewust voor om dit hier ook te benoemen, als signaal dat inclusie niet stopt bij fysieke toegankelijkheid of individuele ondersteuning, maar ook vraagt om een bredere maatschappelijke bewustwording en solidariteit. We nemen daarom ook een zeer belangrijk hoofdstuk op over maatschappelijke inclusie, waar we dieper op deze thema's ingaan.

Acht thema's

Onze Lokale Inclusie Agenda richt zich op het creëren van gelijke kansen en toegankelijke voorzieningen voor al onze inwoners, ongeacht hun achtergrond of capaciteiten. In deze agenda staan verschillende thema's centraal, die met elkaar bijdragen aan een inclusieve samenleving. Per thema hebben we in kaart gebracht wat we al doen en wat we gaan doen om Sliedrecht stapsgewijs inclusiever te maken. Hierbij is gebruik gemaakt van de handreiking van de VNG. Deze thema's zijn:

- Vervoer en openbare ruimte
- Toegankelijke informatie
- Inclusief onderwijs
- Thuis en gebouwen
- Sport en vrije tijd
- Werk en inkomen
- Welzijn, gezondheid en ondersteuning
- Maatschappelijke inclusie

Lokale context

Om beeld te krijgen voor wie een Lokale Inclusie Agenda belangrijk is, hebben we in beeld gebracht hoeveel mensen met een beperking in Sliedrecht wonen. Dit is gebaseerd op het aantal inwoners van Sliedrecht (26.601 in 2025). De cijfers komen van de GGD Gezondheidsmonitor 2024, landelijke data van Volksgezondheid en Zorg en vanuit gemeentelijke data.

Hier komen de volgende statistieken uit:

- Ongeveer 26% van de inwoners in Sliedrecht heeft een beperking in gehoor, gezichtsvermogen of mobiliteit. Dat zijn bijna 7000 mensen.
- Ongeveer 6% van de inwoners in Nederland hebben een verstandelijke beperking. Voor Sliedrecht zijn dit ongeveer 1500 inwoners.
- Ongeveer 2000 inwoners hebben een lichamelijke of motorische beperking.
- Ongeveer 5800 inwoners geven aan psychische klachten te hebben, waarvan bijna de helft een hoge kans heeft op angsten of depressie.

- 1418 inwoners maken gebruik van de Drechthopperpas.
- 138 inwoners maken gebruik van een scootmobiel.
- 145 inwoners gaan naar een dagbestedingsplek.

Ervaringsdeskundigheid

De gemeente Sliedrecht streeft naar een inclusieve gemeenschap, waarin de waardevolle inzichten en ervaringen van ervaringsdeskundigen actief worden ingezet om beleid en dienstverlening te verbeteren. In samenwerking met het Bonkelaarhuis willen we zorgen dat ervaringsdeskundigen kunnen bijdragen en hun stem kunnen laten horen. Ook kunnen ervaringsdeskundigen op deze manier bijdragen aan de tussentijdse evaluatie en de verdere invulling van de Lokale Inclusie Agenda van Sliedrecht in de toekomst. Binnen het Bonkelaarhuis willen we op een menselijke en zorgvuldige manier omgaan met ervaringsdeskundigheid, niet door het te professionaliseren, maar door het te normaliseren. Juist het normaliseren draagt bij aan inclusiviteit.

Deze Lokale Inclusie Agenda is tot stand gekomen in samenwerking met ervaringsdeskundigen via de Coalitie voor Inclusie. Dit zijn ervaringsdeskundigen die VN-ambassadeur zijn van het VN verdrag Handicap. Met hen zijn gesprekken gevoerd over hoe de gemeente de Lokale Inclusie Agenda nóg inclusiever kan maken en wat realistische doelstellingen zijn voor de toekomst.

Samen bouwen we aan een inclusieve toekomst voor Sliedrecht, waar iedereen zich thuis voelt en de kans krijgt om zich volledig te ontplooiën!

1 Vervoer en openbare ruimte

"De openbare ruimte moet ingericht worden op de beperking"

In de gemeente Sliedrecht zetten we ons in voor een samenleving waar iedereen zich thuis voelt en gelijke kansen heeft om deel te nemen aan het dagelijks leven. Vervoer en de inrichting van onze openbare ruimte spelen hierin een sleutelrol. Een toegankelijke en goed ontworpen omgeving draagt bij aan de mobiliteit, onafhankelijkheid en levenskwaliteit van al onze inwoners.

We streven naar een inclusief vervoerssysteem dat rekening houdt met de diverse behoeften van onze inwoners, inclusief mensen met een beperking, ouderen, en gezinnen met jonge kinderen. Dit omvat toegankelijke trottoirs en bushaltes, veilige fietspaden, en openbaar vervoer dat gemakkelijk te gebruiken is voor iedereen.

Daarnaast willen we dat onze openbare ruimte uitnodigend en toegankelijk is, met voldoende zitplaatsen, groenvoorzieningen en veilige oversteekplaatsen. Door obstakels te verwijderen en inclusieve ontwerpelementen te integreren, kunnen we een omgeving creëren waar iedereen zich vrij kan bewegen en deelnemen aan onze maatschappij.

Input ervaringsdeskundigen

Openbaar vervoer en een toegankelijke openbare ruimte zijn cruciaal voor de zelfstandigheid van mensen met een beperking. Stoepen kunnen ook obstakels vormen door losse tegels, smalle doorgangen en geparkeerde fietsen. Mobiliteit wordt daardoor belemmerd, terwijl een goede toegankelijkheid de zelfstandigheid van mensen met een beperking stimuleert. Veilige looproutes zijn essentieel.

Wat doen we al?

Openbare ruimte

- In de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) staan eisen opgenomen ten aanzien van inclusie. Zo wordt hierin verwezen naar de Sociale Visie en zijn toegankelijkheid en inclusie uitgangspunten bij de uitwerking van ontwerpen. Als voorbeeld wordt bij plaatsing van straatmeubilair of een lantaarnpaal rekening gehouden dat een rolstoel er altijd langs kan. En voor mensen met een lichamelijke beperking en visueel beperkten worden bij invalide-inritten noppentegels toegepast en waar nodig aangevuld met blindengeleidenstroken (ribbelstroken). Ook maken we gebruik van landelijke richtlijnen (CROW) voor toegankelijkheid om de wegen veilig, toegankelijk en schoon te houden.
- Aanvullend op de standaard globale visuele weginspectie (CROW-146), worden tijdens de inspectie losliggende tegels direct meegenomen.
- Twee keer per jaar worden de (doorgaande) fietspaden geschouwd.
- In de ontwerpfasen van projecten in de openbare ruimte wordt team Samenleving standaard aangehaakt om advies te geven, mee te denken en eisen mee te geven vanuit beleids- en ontwikkeldoelen. Hieronder valt ook inclusie.

- In ons onderhoudsbeleid prioriteren we op het voorkomen van hoogteverschillen ten aanzien van de toegankelijkheid. Ook zetten we bij ons beheer vooral in op plaatsen waar veel verkeer is; doorgaande wegen en paden en centrumgebieden. Waarbij volgens het STOMP-principe veel aandacht uitgaat naar mensen met een beperking.
- Inwoners kunnen via meerdere wegen meldingen maken met betrekking op de toegankelijkheid en ervaren veiligheid van de openbare ruimte. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een FIXI-melding. Op basis van gegronde meldingen van inwoners hebben wij de openbare ruimte aangepast. Er zijn acties ondernomen zoals:
 - Het verlagen van trottoirbanden.
 - Fietssluisen verder uit elkaar gezet zodat er ruimte is voor scootmobielen.
- Inwoners aanschrijven over overhangend groen, waardoor de ruimte op trottoirs regelmatig te smal wordt. Ook bij de aanleg van geveltuintjes is de norm dat er voldoende trottoirbreedte over moet blijven om elkaar te kunnen passeren.
- Tijdens de toetsingsfase van projecten wordt gecontroleerd of de paden in groen en parken voldoende breed zijn zodat twee rolstoelen/wandelwagens elkaar kunnen passeren. Als de keuze wordt gemaakt een smaller pad aan te leggen dan moeten regelmatig bredere passeerplekken aangelegd worden.

Vervoer

- Inwoners met een mobiliteitsbeperking kunnen zowel binnen als buiten de Drechtsteden gebruikmaken van diverse vervoersvoorzieningen tegen voordelige tarieven, zoals de Wijkhopper, DrechtHopper, Automaatje en Valys.
- Het STOMP principe stelt voetgangers op de eerste plaats en dit impliceert dat de openbare ruimte goed toegankelijk moet zijn, inclusief voor mensen met een beperking. Waar in het Verkeers- en Mobiliteitsplan Sliedrecht 2035 (VMP) gesproken wordt over principes, geeft de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) op inrichtingsniveau aan waar onder andere voetgangersvoorzieningen aan moeten voldoen. De LIOR vormt het document om de eisen ten aanzien van de toegankelijkheid meer in detail te borgen. In lijn met het doel dat Sliedrechtse voorzieningen toegankelijk moeten zijn voor iedereen, staat voorop dat bij de ontwikkeling van sociaal-maatschappelijke functies er voor gehandicapten voldoende en toegankelijke parkeergelegenheid beschikbaar moet zijn.
- Er is een systeem dat een vaste dienstregeling vormt (b.v. de huidige buurtbussen of lijnen die een schooldienst rijden) aanvult met vraagafhankelijk vervoer.
- Bij voorlichting, campagnes en educatie op het gebied van verkeersveiligheid heeft Sliedrecht oog voor de scootmobielcursus voor ouderen. Het Verkeers- en Mobiliteitsplan Sliedrecht 2035 besteedt hier aandacht aan bij de maatregel 'Gedragsbeïnvloeding veilig gedrag'.
- Voor mensen met een beperking die in aanmerking komen voor een gehandicapten parkeerkaart (bestuurder) is en blijft er altijd de mogelijkheid wanneer zij niet op eigen terrein kunnen parkeren, om in aanmerking te komen voor een gehandicaptenparkeerplaats op kenteken op de openbare weg. Parkeren bij openbare voorzieningen met een gehandicapten parkeerkaart (bestuurder/passagier) blijft

mogelijk op algemene gehandicaptenparkereplaatsen, waarvan er voldoende aanwezig zijn, dan wel bij nieuwe ontwikkelingen worden aangelegd.

Wat gaan we nog doen?

Openbare ruimte

- Wij willen in de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) het hoofdstuk 'mensen met een beperking' beter zichtbaar maken, zodat alle maatregelen ten aanzien van inclusie makkelijker vindbaar zijn in het document. Dan kan bijvoorbeeld tijdens projecten makkelijk verwezen worden naar deze eisen.
- Bij de vervanging van speelplekken willen we rekening houden met toegankelijkheid en het initiatief Samen Spelen van de VNG: enkele speeltoestellen die toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. De komende paar jaar hoeven overigens nog geen speelplekken in Sliedrecht vervangen te worden, dus dit is een ambitie voor de langere termijn.
- Bij onderhoud gaan we kijken naar mogelijkheden om wortelopdruk op voet- en fietspaden te voorkomen of te beperken, om deze voorzieningen veiliger te maken voor mensen met een visuele beperking.
- Tijdens werkzaamheden in de openbare ruimte willen we meer aandacht hebben voor de toegankelijkheid en doen we tijdelijke aanpassingen wanneer nodig.

Vervoer

- Vanuit het Verkeers- en Mobiliteitsplan Sliedrecht 2035 draagt de gemeente Sliedrecht bij aan een meer inclusieve openbare ruimte in Sliedrecht. Bij het inrichten van deze ruimte alsook het beschikbaar stellen van vervoer op maat, wordt specifiek rekening gehouden met ouderen en personen met een beperking.
- Op plekken met veel openbare voorzieningen (bijvoorbeeld scholen, verpleeghuizen, stations en winkelgebieden) is het aantal voetgangers hoger en is toegankelijkheid nog belangrijker. Er is daarom in deze gebieden extra aandacht voor mensen met een beperking en voor de oversteekbaarheid. Dit uit zich in aandacht voor de aanwezigheid van goed zichtbare oversteekplaatsen van wegen met gemotoriseerd verkeer, alsook de aanwezigheid van hellingbanen en geleide lijnen. In het Verkeers- en Mobiliteitsplan Sliedrecht 2035 is dan ook een 'Quickscan plusnetwerk en recreatief wandelnetwerk' opgenomen als maatregel voor de voetganger.
- We onderzoeken het of het eventueel uitbreiden van een divers palet aan lokaal OV aanbod nodig is, vanwege verschillende doelgroepen met elk een eigen vervoersvraag.

2 Toegankelijke informatie

"Maak informatie toegankelijk; als informatie niet bij de doelgroep terechtkomt, kunnen ze ook niet deelnemen"

Dagelijks ontvangen we informatie op allerlei manieren. Dit gebeurt via berichten en e-mails op onze mobiele telefoons, tablets of computers, maar ook per brief, folders en video's. Het thema toegankelijke informatie heeft betrekking op hoe we deze informatie aan onze inwoners presenteren. Dit omvat zowel de informatie en diensten die we via onze website aanbieden, als berichten zoals video's op sociale media, brieven die per post worden verstuurd en brochures die we op papier verspreiden. Ons uitgangspunt is dat we alle inwoners van onze gemeente bereiken met onze informatie en ervoor zorgen dat deze begrijpelijk is voor iedereen. Ook willen we inclusief taalgebruik stimuleren.

Input ervaringsdeskundigen

Ervaringsdeskundigen benadrukken het belang van toegankelijke informatie. Meldingen over onveilige situaties moeten eenvoudig te maken zijn, bijvoorbeeld via een telefoonnummer of formulier op de website. Ook geven ze aan dat terugkoppelingen op meldingen het vertrouwen vergroot. Daarnaast wordt geadviseerd dat op het moment dat bijvoorbeeld de website van de gemeente vernieuwd wordt, dan ook meteen de website op inclusie te verbeteren.

Wat doen we al?

- Informatie van de gemeente is voor iedereen toegankelijk en vindbaar.
- We checken communicatie die naar buiten gaat op B1 taalniveau.
- Als mensen diensten of producten niet digitaal kunnen aanvragen, kunnen zij dat telefonisch of op afspraak doen.
- We ondertitelen onze video's op YouTube.

Wat gaan we nog doen?

- We gaan een verbetertraject op digitale toegankelijkheid inzetten.
- We gaan het B1-ambassadeurstraject intensiveren en meer B1-ambassadeurs in de organisatie werven.
- We maken onze PDF bestanden op de website toegankelijk, zodat de bestanden voorgelezen kunnen worden voor mensen met een visuele beperking.
- We zetten meer in op het gebruik van beelden in onze communicatie, waarbij we dit beeldgebruik toegankelijk willen maken door alt-teksten toe te voegen aan afbeeldingen op websites en sociale media.
- We zetten in op inclusief taalgebruik, waarin we termen als 'mindervalide' vermijden, omdat dit als kwetsend wordt ervaren. We gebruiken de door ervaringsdeskundigen aanbevolen termen 'mensen met een beperking' of 'mensen met een handicap'.

3 Inclusief onderwijs

"We streven naar passend onderwijs voor alle leerlingen, in het speciaal voor leerlingen met een beperking of ondersteuningsbehoefte"

Inclusief onderwijs is een belangrijk onderdeel van een rechtvaardige en gelijke samenleving. Het streven naar inclusief onderwijs betekent dat alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, capaciteiten of beperkingen, gelijke kansen wordt geboden om te leren en te groeien in een ondersteunende en respectvolle omgeving. In de gemeente Sliedrecht zetten scholen zich in voor een onderwijssysteem waarin ieder kind, met of zonder beperking, zich welkom voelt en waar hun individuele behoeften worden erkend en gewaardeerd. Inclusief onderwijs is niet alleen een morele verplichting, maar het versterkt ook de sociale cohesie en draagt bij aan een sterke, verbonden samenleving in Sliedrecht.

Input ervaringsdeskundigen

Ervaringsdeskundigen geven aan dat bewustwording essentieel is, ook in het onderwijs. Ervaringsdeskundigen zouden bijvoorbeeld gastlessen of bewustwordingscampagnes kunnen geven, om deze bewustwording te vergroten.

Wat doen we al?

- In het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) zijn brede doorgaande leerlijnen georganiseerd vanuit de kinderopvang naar het basisonderwijs. De kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie is versterkt en schakelklassen zijn opgezet voor de eerste twee jaar van het onderwijs om taalachterstanden te verkleinen.
- Er zijn Integrale Kindcentra (IKC's) gerealiseerd, waar kinderen vanaf de peuterleeftijd tot groep 8 terecht kunnen voor onderwijs en opvang. De doorgaande lijn in het taalonderwijs wordt gewaarborgd met een locatieplan dat door de kinderopvang en het onderwijs gezamenlijk wordt opgesteld.
- Voor kinderen die nieuw zijn in Nederland is er een 'wereldklas', waar deze kinderen in een taalbad worden gedompeld om met een voldoende taalniveau in te stromen in het reguliere onderwijs.
- De drie schoolbesturen in Sliedrecht hebben allemaal op hun manier inclusief onderwijs in hun visie verwerkt, waarbij zij gezamenlijk als doel hebben dat er voor alle kinderen passend onderwijs moet zijn.
- Als de dichtstbijzijnde passende onderwijsplek niet in de gemeente is, wordt er voorzien in passend leerlingenvervoer.
- Inclusie blijft een thema op alle regionale overleggen, waarin de rol van alle partners (zoals bijvoorbeeld het samenwerkingsverband) wordt vastgelegd en geborgd.
- Samen met onze jeugdpartners is er een ontwikkelroute opgesteld, waarin samenwerkingsafspraken en doorgaande lijnen zijn vastgelegd. Heldere routes en afspraken zorgen ervoor dat geen enkel kind tussen wal en schip raakt, omdat taken en verantwoordelijkheden duidelijk zijn. Dit draagt bij aan gelijke kansen op

een gezonde en stabiele ontwikkeling. De focus heeft tot nu toe gelegen op de 2 tot 6-jarigen.

- Met de zorg- en techniekroute wordt de samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven verstevigd door kinderen te laten meelopen op zorginstellingen en bij bedrijven.
- Het cultuurmenu dat voortkomt uit het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) is geschikt voor en wordt aangeboden op zowel het regulier al speciaal basisonderwijs. Cultuur kan een grote bijdrage leveren aan het welzijn van kinderen.
- Om iedereen mee te laten doen, moet het onderwijsaanbod in de gemeente pluriform, toegankelijk en bereikbaar zijn. Er is in Sliedrecht voldoende keuzemogelijkheid in onderwijsconcepten en/of levensbeschouwelijke achtergronden. In de vernieuwing van de onderwijshuisvesting wordt ernaar gestreefd dit pluriforme aanbod te behouden of te versterken.

Wat gaan we nog doen?

- Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) wordt geactualiseerd. Hierin wordt invulling gegeven aan de fysieke toegankelijkheid en huisvesting van het onderwijs.
- Inclusie wordt uitgewerkt als één van de agendapunten van de Lokale Educatieve Agenda (LEA).
- Aan de Valkweg wordt een IKC ontwikkeld waarin ook ruimte wordt gemaakt voor maatschappelijke activiteiten, om de maatschappij nabij het onderwijs te houden.
- De locatieplannen van de IKC's worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.
- De ontwikkelroute wordt uitgebreid naar de leeftijd van –9 maanden tot 2 jaar en van 6 tot 14 jaar.
- In de vernieuwing van de onderwijshuisvesting in Sliedrecht wordt in overleg met de schoolbesturen bezien welke aanpassingen en/of toevoegingen wenselijk of nodig zijn om de scholen inclusiever en passender te maken.
- Indien renovatie c.q. levensduurverlenging van onderwijsgebouwen aan de orde is, zal de planvorming getoetst worden op de algemene norm toegankelijkheid (2017).

4 Thuis en gebouwen

"Alle inwoners moeten zich thuis voelen in Sliedrecht en volwaardig deel kunnen nemen aan de samenleving."

Een inclusieve samenleving begint bij een veilige en toegankelijke woonomgeving voor iedereen. In de gemeente Sliedrecht geloven we dat elk individu, ongeacht hun fysieke capaciteiten of levensomstandigheden, recht heeft op een comfortabele en toegankelijke thuisbasis. Onze visie op inclusieve woningbouw en infrastructuur omvat het creëren van woonruimtes en openbare gebouwen die toegankelijk zijn voor alle inwoners, zodat zij zelfstandig kunnen wonen en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.

We streven ernaar om barrières weg te nemen door middel van aanpassingen zoals brede deuropeningen en drempelloze ingangen. Daarnaast zorgen we ervoor dat openbare gebouwen, zoals gemeentehuis, bibliotheek en ontmoetingsplekken, ontworpen en gerenoveerd worden met inclusie als belangrijk uitgangspunt.

Het realiseren van inclusieve thuisomgevingen en gebouwen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Door nauw samen te werken met architecten, aannemers, woningcorporaties en de lokale gemeenschap, kunnen we een toekomst creëren waarin iedereen zich thuis voelt in Sliedrecht.

Input ervaringsdeskundigen

Toegankelijkheid van woningen en publieke gebouwen is een terugkerend thema. Kleine aanpassingen in bijvoorbeeld een woning kunnen al een groot verschil maken; het verplaatsen van een lichtknop iets meer naar beneden kan al een groot verschil maken. Ook het werken met kleuren maakt een trap toegankelijker voor visueel beperkten. Daarnaast is bereikbaarheid belangrijk. Gemeentelijke gebouwen moeten niet alleen fysiek toegankelijk zijn, maar ook goed bereikbaar. Ervaringsdeskundigen kunnen helpen met inzicht geven in knelpunten.

Wat doen we al?

- In de prestatieafspraken heeft de gemeente zich gecommitteerd om samen met Tablis Wonen zorg te dragen voor voldoende scootmobielstallingen.
- Mensen die uitstromen uit de zorg krijgen urgentie op een sociale woning waarbij er op gelet wordt dat deze technisch in orde is en er geen klachten van overlast zijn. Zo willen we de zorguitstroomer een goede start geven.
- In de adviezen op projecten letten we er op dat een groot deel van de woningen toegankelijk is voor mensen met een beperking en er ruimte is voor een scootmobielstalling.
- We bieden vanuit de Wmo Beschermd Wonen, waarbij mensen met psychiatrische problematiek zelfstandig kunnen blijven wonen in de wijk. Zij krijgen in hun eigen sociale omgeving behandeling, begeleiding en ondersteuning, gericht op herstel en zelfredzaamheid. Daarbij is er ook aandacht voor woonbegeleiding/goed buerschap.

- We bieden woonaanpassingen zoals trapliften, bredere deuren en aanpassingen in de keuken of badkamer, om ervoor te zorgen dat inwoners met een lichamelijke beperking zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.
- We bieden huishoudelijke ondersteuning aan inwoners met een ziekte of beperking, zodat zij in een schone en veilige omgeving kunnen blijven wonen.
- We pakken kleine meldingen over de toegankelijkheid van onze eigen openbare gebouwen direct op.
- Onze stemlokalen zijn toegankelijk en ingericht voor mensen met een lichamelijke en/of visuele beperking.
- De gemeente en VvE's werken succesvol samen om deurdrangers in appartementen te installeren. Dankzij een werkinstructie van de Wmo consulenten bestaat de mogelijkheid dat de gemeente de helft van de kosten op zich neemt om overal deurdrangers te plaatsen wanneer één inwoner een indicatie krijgt. Bewoners betalen geen eigen bijdrage omdat de aanpassing voor het gehele pand geldt. De gemeente zet in op meer van dit soort samenwerkingen met woningbouw en VvE's.

Wat gaan we nog doen?

- We ontwikkelen een woonzorgvisie waarin we streven naar inclusiviteit met betrekking tot wonen. Specifieke aandacht wordt besteed aan de toegankelijkheid voor iedereen. In deze visie wordt de doelstelling nadrukkelijk meegenomen om diverse doelgroepen zo lang mogelijk zorg en ondersteuning aan huis aan te bieden zodat er zo lang mogelijk thuis gewoond kan worden.
- We realiseren samen met Tablis Wonen voldoende scootmobielstallingen.
- We gaan onze inwoners bewust maken van de voordelen van een toegankelijke en levensloopbestendige woning.
- Onze gemeente streeft ernaar om alle openbare gebouwen te laten voldoen aan toegankelijkheidsstandaarden. Het doel is om ervoor te zorgen dat elke inwoner, ongeacht fysieke beperkingen, gemakkelijk toegang heeft tot gemeentelijke diensten en faciliteiten.

5 Werk en inkomen

"Mensen met een beperking willen gewoon mee kunnen doen in het arbeidsproces"

Een inclusieve samenleving betekent dat iedereen mee moet kunnen doen naar vermogen, ook als het gaat om (vrijwilligers)werk.

Het VN-verdrag zegt daar onder meer over: *"het recht op de mogelijkheid om in het levensonderhoud te voorzien door middel van in vrijheid gekozen of aanvaard werk op een arbeidsmarkt en in een werkomgeving die open zijn, waarbij niemand wordt uitgesloten, en die toegankelijk zijn voor personen met een handicap"*.

In de sociale visie van de gemeente staat ook: We vinden het belangrijk dat alle inwoners (...), naar vermogen meedoen in de samenleving en een bijdrage leveren aan hun sociale omgeving. (...) Voor inwoners die hiertoe (tijdelijk) niet in staat zijn, wordt ondersteuning en hulp gezocht en geboden. Hierbij staan we voor een inclusieve samenleving. Niemand mag tussen wal en schip vallen. Als gemeente richten we ons dan ook op alle inwoners als het gaat om werk en inkomen, met extra aandacht voor die inwoners met een (grote) afstand tot (vrijwilligers)werk. Meedoen naar vermogen betekent ook voldoende inkomen hebben om mee te kunnen doen aan de samenleving, aan sociale activiteiten, cultuur en sport.

Input ervaringsdeskundigen

Mensen met een beperking willen ook graag werken en werken vaak ook. Daarom is het advies vanuit ervaringsdeskundigen om bijeenkomsten of panels voor ervaringsdeskundigen op tijden te plannen dat zij ook beschikbaar zijn. Daarnaast kan bewustwording gestimuleerd worden bij ondernemers. Inclusie betekent dat mensen met een beperking volwaardig kunnen deelnemen aan werk en politiek – en dat moet de gemeente stimuleren.

Wat doen we al?

Inkomen

- Uitvoeren Participatiewet, inkomensdeel:
De Sociale Dienst Drechtsteden voert voor de gemeente Sliedrecht de Participatiewet uit, ook het inkomensdeel van deze wet. Onze inwoners kunnen daardoor, indien nodig en passend, terugvallen op een bijstandsuitkering voor het kunnen voorzien in levensonderhoud en een stukje participatie in de samenleving. Onze inwoners kunnen terugvallen op de bijzondere bijstand voor onvoorzienbare en onvermijdbare uitgaven die door de inwoner niet gedragen kunnen worden.
- Minimabeleid:
Naast de bijzondere bijstand bieden we inwoners met een laag inkomen en hoge zorgkosten ook de mogelijkheid om deel te nemen aan een collectieve ziektekostenverzekering. Inwoners met een laag inkomen komen ook in aanmerking voor een (jaarlijks) persoonlijk minimabudget. Voor kinderen en jongeren tot en met 17 jaar in een gezin met een laag inkomen zijn er regelingen voor zwemmen, school,

sport en cultuur. Voor volwassenen die zich willen ontwikkelen door bijvoorbeeld sport of culturele activiteiten, maar dat niet kunnen betalen, is er een flexbudget beschikbaar bij het Bonkelaarhuis.

Werk: regionaal

- Arbeidsmarktregio:
We nemen deel aan de arbeidsmarktregio waarin we samenwerken met andere gemeenten, de Sociale Dienst Drechtsteden, het UWV, werkgevers, vakbonden en onderwijsinstellingen. Deze samenwerking richt zich enerzijds op het realiseren van werkplekken voor mensen met een arbeidsbeperking en het ondersteunen van alle inwoners naar werk en loopbaanontwikkeling, met aandacht voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. En anderzijds op het ondersteunen van werkgevers bij het bieden van een passende werkplek of het vinden van personeel.
- Uitvoeren Participatiewet, re-integratie en participatiedeel:
De Sociale Dienst Drechtsteden ondersteunt in opdracht van de gemeente Sliedrecht inwoners met een bijstandsuitkering bij hun ontwikkeling op de participatieladder. Dat kan zijn naar betaald werk, beschut werk, vrijwilligerswerk of een participatieplek. Zij werken daarin samen met de partners uit de Arbeidsmarktregio en Drechtwerk.
- Drechtwerk biedt een plek aan inwoners met een WSW indicatie. Daarnaast bieden ze beschut werkplekken aan inwoners en ontwikkeltrajecten voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Drechtwerk heeft een locatie in Sliedrecht, daardoor kunnen inwoners voor een beschutte werkplek ook terecht in Sliedrecht zelf. Bovendien zit de locatie op een plek waar deze omringd is met allerlei bedrijvigheid, waardoor het een werkplek biedt binnen een reguliere arbeidsomgeving.
- In ons regionaal aanbestedingsbeleid passen we SROI (Social Return on Investment) toe, met het doel inclusiviteit te bevorderen.

Werk: lokaal

- We hebben in de gemeente Sliedrecht participatieplekken waar inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt en regulier vrijwilligerswerk onder begeleiding toch kunnen participeren.
- De trajectbegeleiders participatie zijn er voor alle inwoners die iets willen met (vrijwilligers)werk en/of een opleiding maar bij wie dat niet helemaal zelfstandig lukt. Als het gaat om vrijwilligerswerk of meedoen aan een sociale activiteit wordt er samengewerkt met het vrijwilligersinformatiepunt. Als het gaat om opleiding of werk wordt er samengewerkt met de Sociale Dienst Drechtsteden en partners uit de Arbeidsmarktregio.
- In de gemeente Sliedrecht experimenteren we met nieuwe manieren om inwoners te laten participeren.
 - Pilot Klavertje Vier (Waerthove)
Een samenwerking tussen het Bonkelaarhuis, Waerthove en een taalschool waarin deelnemers met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt door een combinatie van begeleid vrijwilligerswerk en gerichte taallessen kunnen ondervinden hoe het is om vrijwilliger of medewerker te zijn in de zorg.

- **Wijkaanpak arbeidsmarkt en energietransitie**
Een werkwijze waarbij grootschalige fysieke verduurzamingswerkzaamheden in wijken gekoppeld worden aan sociale doelstellingen, onder andere het leren kennen van bewoners en het stimuleren en motiveren van mensen zonder werk om te onderzoeken of werken in de bouw- en verduurzamingssector een optie is voor hen (of werk in een andere sector).
- De gemeente Sliedrecht maakt werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt mogelijk door bijvoorbeeld voor de schoonmaak van het kantoorpand gebruik te maken van dienstverlening van Drechtwerk. De gemeente is als werkgever ook gericht op een inclusieve wervings- en selectieprocedure bij het aannemen van nieuw personeel.

Wat gaan we nog doen?

- Vanaf 2025 krijgt de samenwerking in de Arbeidsmarktregio een nieuwe vorm. De verschillende loketten van de arbeidsmarkt zijn samengevoegd in één regionaal werkcentrum met dienstverlening voor werkzoekenden en werkgevers. De komende jaren wordt dit centrum doorontwikkeld, zodat er goede samenwerkingslijnen zijn en blijven en er een duidelijke en zichtbare dienstverlening is.
- Drechtwerk gaat zich nog meer doorontwikkelen van een WSW bedrijf naar een plek waar inwoners terecht kunnen voor ontwikkeltrajecten naar werk. Zodat iedere inwoner zich verder kan ontwikkelen naar werk.
- De komende jaren evalueert en ontwikkelt de Sociale Dienst Drechtsteden de huidige re-integratie-instrumenten door. Dit omdat de inwoners die nu nog gebruik moeten maken van een bijstandsuitkering een ander profiel hebben dan voorheen. We zien meer mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, meer statushouders en meer instroom van voorheen Wajongers (instroom in Wajong is beperkter geworden). Daarbij zorgt de grote flexmarkt ervoor dat langdurig zieken terug moeten vallen op een bijstandsuitkering. Het is belangrijk dat de re-integratie-instrumenten aansluiten op deze groep.
- De gemeente Sliedrecht implementeert de geleerde lessen van de wijkaanpak arbeidsmarkt en energietransitie in hun reguliere processen. Dat betekent bijvoorbeeld dat we bij de eerstvolgende grootschalige duurzaamheidswerkzaamheden in een wijk ook expliciet gaan kijken naar sociale doelstellingen, waaronder eventueel toeleiding naar opleiding en werk.
- De gemeente Sliedrecht gaat haar wervings- en selectieprocedure herijken en heeft daarbij expliciet aandacht voor verbeteringen die leiden tot een inclusievere wervings- en selectiemethode. De OR gaat zich de komende periode expliciet richten op neurodiversiteit op de werkvloer.

6 Sport en vrije tijd

"Met simpele maatregelen zijn activiteiten al inclusiever te maken"

Sport en vrije tijd spelen een cruciale rol in het bevorderen van sociale cohesie en het creëren van een inclusieve gemeenschap. Ze bieden inwoners van alle leeftijden en achtergronden de kans om samen te komen, nieuwe vaardigheden te ontwikkelen en een gezonde levensstijl te bevorderen.

Wij geloven dat sport en vrije tijd toegankelijk moeten zijn voor iedereen, ongeacht leeftijd, geslacht, culturele achtergrond of fysieke mogelijkheden. Door barrières weg te nemen en inclusieve programma's en faciliteiten aan te bieden, kunnen we bijdragen aan een gemeenschap waarin iedereen de kans krijgt om actief deel te nemen en te profiteren van de vele voordelen die sport en recreatie te bieden hebben.

Input ervaringsdeskundigen

Ervaringsdeskundigen benadrukken dat inclusie in vrije tijd met simpele maatregelen al vergroot kan worden. Denk bijvoorbeeld aan het afzetten van een gebied bij een sinterklaasintoct, zodat kinderen met een beperking daar kunnen zitten. Dit vergroot bewustwording en inclusiviteit.

Wat doen we al?

- In het jeugdwelzijnsbeleid is opgenomen dat jeugdigen gebruik moeten kunnen maken van culturele- en sportvoorzieningen, wat betekent dat deze toegankelijk en vindbaar moeten zijn. Ook voor jongeren met een beperking.
- Sliedrecht is aangesloten bij het regionaal platform Uniek Sporten. Door regionaal samen te werken en kennis te delen, wordt er aanbod georganiseerd voor o.a. Sliedrechtse inwoners die moeilijk aansluiting vinden bij het regulier sportaanbod. Het aanbod aangepast sporten binnen de gemeente Sliedrecht is passend voor een gemeente van deze omvang. Niet alle voorzieningen kunnen lokaal worden aangeboden, waardoor het van belang is om ook over de gemeentegrenzen heen te kijken.
- In Sliedrecht kunnen ouders met inkomen tot 140% van de bijstandsnorm een beroep doen op de ondersteuningsmogelijkheden van Stichting Leergeld. Hiermee worden kinderen de mogelijkheid geboden om deel te nemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten.
- Sportverenigingen worden gestimuleerd om een bijdrage te leveren aan het sportaanbod in Sliedrecht en aan de maatschappelijke doelstellingen. Daarbij is aandacht voor een zo breed en inclusief mogelijk aanbod, ook voor mensen met een beperking.
- Op het online platform www.sliedrechtdoet.nl zijn alle sportieve en recreatieve activiteiten te vinden georganiseerd door Sliedrechtse inwoners en organisaties.
- We hebben een buurtsportcoach, die sportieve activiteiten voor alle Sliedrechtse kinderen en jongeren organiseert, met als doel sport toegankelijk te maken voor iedereen.

- De combinatiefunctionaris sport voert in samenwerking met de scholen een MQ-scan (motorische screening) uit bij Sliedrechtse kinderen. Op basis van de resultaten wordt een ontwikkelroute opgesteld, zodat kinderen de benodigde motorische vaardigheden kunnen ontwikkelen om volwaardig mee te doen met sport.
- De coördinator sport en preventie ondersteunt en stimuleert lokale sportinitiatieven die bijdragen aan een gezonde, actieve en toegankelijke leefstijl in Sliedrecht. De coördinator verbindt sportaanbieders, maatschappelijke organisaties en andere lokale partners en bevordert samenwerking.
- Inclusie en diversiteit zijn belangrijke thema's binnen zowel het nationaal als het Lokaal Sportakkoord. Daarbij is onder andere aandacht voor het vergroten van de financiële, sociale en praktische toegankelijkheid van sport en bewegen zodat iedereen mee kan doen.
- De combinatiefunctionaris sport organiseert plusgroepactiviteiten voor kinderen die beter gedijen in kleine groepen.
- Sportverenigingen spelen actief in op de behoeften van hun (potentiële) leden. Trainerskosten voor het trainen van een G-team worden gesubsidieerd.
- We hebben in Sliedrecht voldoende sport- en speelplekken, zodat alle mensen op een laagdrempelige manier in beweging kunnen komen.
- Het jongerenwerk zet in op activiteiten die aansluiten bij de behoeften van alle jongeren en werkt daarbij op een inclusieve manier, zodat alle jongeren zich welkom voelen.
- In Sliedrecht hebben we een breed aanbod van sport- en culturele voorzieningen, activiteiten en evenementen die aansluiten op de behoeften (en trends) van inwoners om de ontmoeting, saamhorigheid en verbinding te stimuleren en te vergroten.
- We hebben een VOG-subsidieregeling beschikbaar voor vrijwilligersorganisaties zoals sportverenigingen die werken met kwetsbare personen of jeugd.

Wat gaan we nog doen?

- Binnen het Lokaal Sportakkoord verkennen we hoe we inclusie en diversiteit verder kunnen versterken. Daarbij bouwen we voort op bestaande initiatieven en zoeken we naar nieuwe kansen voor iedereen om deelname mogelijk te maken.
- Bij de herstructurering van de Noord-Zuid verbinding hebben we aandacht voor de aanleg van veilige en aantrekkelijke wandel- en fietsroutes.
- De combinatiefunctionaris cultuur zet met het project Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) in op een 'rondje cultuur', zodat alle kinderen, op een inclusieve manier, kennismaken met cultuur.
- Als gemeente gaan we onze sportaanbieders (zowel verenigingen als commerciële aanbieders) stimuleren om in het kader van hun maatschappelijke rol meer sportaanbod te creëren dat aansluit bij inwoners die (nog) niet in de gelegenheid zijn om te sporten en te bewegen.
- De coördinator sport en preventie legt de verbinding tussen het domein gezondheid en sport.
- Bij de herijking van het evenementenbeleid wordt nagedacht over voorwaarden in evenementenvergunningen m.b.t. de toegankelijkheid en voorzieningen mensen met een beperking.
- De Drechtstedengemeenten hebben gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld voor aangepast 'inclusief' sporten. Dit plan is gericht op het verbeteren van de

sportdeelname van mensen met een beperking, het vergroten van passend aanbod en het verbeteren van de vindbaarheid daarvan.

- Vanuit het Lokaal Sportakkoord wordt gewerkt aan een sociaal, veilige sportomgeving, met aandacht voor o.a. VOG-beleid, gedragscodes, vertrouwenspersonen en vakbekwame trainers. We verkennen hoe we sportverenigingen kunnen stimuleren en waar nodig faciliteren om hieraan mee te doen.

7 Welzijn, gezondheid en ondersteuning

"Met kleine gebaren kan het welzijn van mensen met een beperking vergroot worden. Het hoeft niet altijd groots te zijn"

In de gemeente Sliedrecht staan het welzijn en de gezondheid van onze inwoners centraal. We streven naar een inclusieve samenleving met gelijke kansen voor iedereen om gezond en gelukkig te leven, met toegang tot noodzakelijke ondersteuning en zorg.

Onze aanpak richt zich op het bieden van toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg en het aanbieden van diverse diensten, inclusief preventieve gezondheidsprogramma's, mentale gezondheidszorg, en ondersteuning voor chronisch zieken, ouderen en mensen met een beperking. We richten ons ook op de ondersteuning van inwoners met lichamelijke, chronische psychische of psychosociale problemen, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen deelnemen aan de samenleving.

Daarnaast bouwen we een netwerk van vrijwilligers, zorgverleners en maatschappelijke organisaties om een vangnet te creëren voor wie dat nodig heeft. Door het bevorderen van gezonde levensstijlen en het aanbieden van educatieve programma's en sociale activiteiten, zorgen we ervoor dat iedereen in Sliedrecht actief en betrokken kan blijven. Samen werken we aan een zorgzame gemeenschap waarin iedereen zich gesteund en gewaardeerd voelt.

Input ervaringsdeskundigen

Volgens ervaringsdeskundigen is bewustwording de eerste stap voor een inclusieve samenleving, wat het welzijn en de ervaren ondersteuning bevordert. Het gevoel van (onbewust) buitengesloten worden kan diep raken. Het vormgeven van een panel of platform voor ervaringsdeskundigen die in de gemeente Sliedrecht wonen wordt enorm aanbevolen. Lokale ervaringsdeskundigen kunnen daardoor bijdragen aan de verdere invulling van de lokale inclusie agenda. Zij kennen de lokale context, dus zij kunnen hier het beste over adviseren.

Wat doen we al?

- Aan onze partners vragen we om hun gesubsidieerde activiteiten voor iedereen toegankelijk te maken.
- Als subsidievoorwaarde voor uitvoeringspartners binnen het sociaal domein wordt gevraagd zichtbaar een actieve bijdrage te leveren aan het bevorderen van de inclusieve samenleving.
- We bieden maatwerk ondersteuning aan inwoners met chronische psychische of psychosociale problemen, zodat zij optimaal kunnen participeren. Dit varieert van bezoek aan de indicatievrije GGZ-inloop en thuisbegeleiding tot beschermd wonen met 24-uurs ondersteuning.
- We bieden individuele begeleiding aan inwoners, afgestemd op hun specifieke behoeften, om hen te ondersteunen in hun dagelijkse leven.

- We zorgen voor passende dagbestedingsactiviteiten voor inwoners die door een beperking zelf geen activiteiten meer kunnen ondernemen, voor een zinvolle invulling van hun dag.
- We bieden persoonsgebonden budgetten aan inwoners met een beperking, zodat zij de gewenste zorg of ondersteuning zelf kunnen inkopen en controle hebben over hun eigen zorg.
- De Wmo-consulent is twee dagen per week vrijblijvend beschikbaar in het Bonkelaarhuis voor alle vragen over onder andere beperkingen en kijkt mee naar mogelijkheden. Telefonisch contact is ook mogelijk indien op locatie komen niet mogelijk is of bellen de voorkeur heeft.
- Wij waarderen de inzet van mantelzorgers met een jaarlijkse waardering en bieden door het jaar heen een persoonlijk aanbod van activiteiten om hun inzet te erkennen en te ondersteunen.
- Het online platform "Sliedrecht Doet" is vernieuwd. Dit is het online platform waar waardevolle informatie over activiteiten en initiatieven in Sliedrecht wordt gebundeld en gedeeld. Dit biedt een overzicht van ontmoetingsmogelijkheden voor iedereen.
- Wekelijks wordt Sliedrecht Ontmoet georganiseerd. Dit is een café in de bibliotheek, een ontmoetingsplek waar iedereen erbij hoort en waar ervaringen, kennis en kunde gedeeld worden. Dit biedt een ontmoetingsplek voor mensen die hier behoefte aan hebben.
- De gemeente ondersteunt diverse initiatieven vanuit de gemeenschap die gericht zijn op activiteiten voor inwoners die behoefte hebben aan ontmoeting en waar iedereen welkom is, door middel van het verstrekken van subsidies.
- We hebben de nota publieke gezondheid vastgesteld, met hierin opgenomen de ambities die we hebben op het gebied van gezondheid voor alle inwoners.
- Sliedrecht is een dementievriendelijke gemeente.

Wat gaan we nog doen?

- We initiëren een bestuurlijk overleg tussen alle betrokken organisaties in Sliedrecht op het gebied van wonen, zorg en welzijn om gezamenlijk problemen in kaart te brengen en oplossingen te formuleren.
- We gaan de komende periode aan de slag met het creëren van een platform of panel met ervaringsdeskundigheid, zodat we ervaringsdeskundigen op lokaal niveau kunnen spreken over wat voor hen belangrijk is.
- Binnen het Bonkelaarhuis wordt er op een zorgvuldige en menselijke manier omgegaan met ervaringsdeskundigheid door het te normaliseren.
- We gaan het Wmo uitwerkingsplan herijken met een focus op inclusie, zodat alle inwoners, ook degenen die het op het eerste oog niet nodig lijken te hebben, toegang hebben tot de benodigde ondersteuning.
- We vervangen de maaltijdbus om ervoor te zorgen dat inwoners die (tijdelijk) niet in staat zijn om zelf maaltijden te organiseren, dagelijks verse maaltijden blijven ontvangen vanuit het Bonkelaarhuis.
- We zetten een was- en strijkservice op voor inwoners die deze taken niet (meer) zelfstandig kunnen uitvoeren en geen alternatieven binnen hun netwerk hebben.

- We starten met de Ketenaanpak Valpreventie. Tijdens de testen die uitgevoerd zullen gaan worden bij de deelnemende ouderen, wordt er ook opgehaald in hoeverre deze doelgroep tevreden is over de toegankelijkheid van diverse faciliteiten in de gemeente Sliedrecht.

8 Maatschappelijke inclusie

Inclusie reikt verder dan de thema's die hiervoor beschreven zijn. Inclusiviteit betekent 'het volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving, ongeacht beperking, sociale achtergrond of religie'.

Discriminatie, in welke vorm dan ook, hoort niet thuis in onze gemeente. Discriminatie betekent 'het uitsluiten van iemand op basis vanwege je huidskleur, geloof, afkomst of van wie je houdt: uitsluiting op basis van dingen waar je niets aan kan doen'.

Discriminatie en uitsluiting komt ook in de gemeente Sliedrecht voor. In 2024 is er 4 keer melding gemaakt bij de politie van discriminatie op basis van huidskleur of afkomst, en 4 keer op basis van seksuele voorkeur. Echter worden heel veel uitingen van discriminatie niet gemeld bij de politie en is er ook sprake van onbewuste discriminatie. In werkelijkheid zal het dus veel hoger liggen. Daarom willen we ook maatschappelijke inclusie in deze Lokale Inclusie Agenda terug laten komen om zichtbaarheid en bewustwording te vergroten. We willen dat iedereen zich welkom voelt, ongeacht afkomst, geloof, gender, seksuele oriëntatie of sociaaleconomische positie.

LBHTIQ+

In onze gemeente geloven we dat iedereen zichzelf mag zijn. Toch is landelijk een trend waar te nemen waar mensen die zich identificeren als LBHTIQ+ zich steeds minder geaccepteerd voelen: nog maar 43 procent stelt dat het goed gaat met de acceptatie in Nederland (Eenvandaag). We erkennen ook dat het accepteren van deze inwoners niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Daarom is het van belang dat we als gemeente uitdragen dat je mag zijn wie je bent.

Maatschappelijke inclusie betekent meer dan alleen het voorkomen van discriminatie. We willen dat iedereen, dus ook LBHTIQ+ inwoners, zich veilig en erkend voelt in alle domeinen van het dagelijks leven: op school, op het werk, in de zorg, bij de sportvereniging en op straat. We willen een gemeente zijn waar de verschillen niet uitmaken voor wie je bent en waar respect de norm is.

Minderheidsgroepen

Ook andere minderheidsgroepen hebben te maken met discriminatie. Mensen met verschillende achtergronden wonen in Sliedrecht en maken daarmee de gemeente een diverse gemeente. Desondanks ervaren sommige inwoners nog steeds of opnieuw uitsluiting, discriminatie of barrières in het dagelijks leven. Denk aan mensen met een migratieachtergrond, mensen met een andere etnische achtergrond, vrouwen of religieuze minderheidsgroepen. Ook is er sprake van een toenemende polarisatie en opnieuw toenemende antisemitisme in de samenleving, wat volgens het College voor de Rechten van de Mens een bodem legt voor toenemende discriminatie.

Als gemeente willen we inclusiviteit zichtbaar maken in beleid, communicatie en gedrag. We willen voorkomen dat strafbare feiten gepleegd worden en het gesprek aangaan met inwoners. Dat vraagt om het vergroten van de bewustwording, het bespreekbaar maken van ongemak en het actief betrekken van minderheidsgroepen.

Wanneer we het hebben over maatschappelijke inclusie, is het ook belangrijk om ook oog te hebben voor kwetsbare mensen met psychische problemen. Deze groep bevindt zich vaak in een kwetsbare positie in de samenleving. Mensen met psychische aandoeningen raken soms

onbedoeld geïsoleerd. Hierdoor dreigen zij steeds verder buiten de samenleving te komen staan. Dit kan eveneens leiden tot onveilige situaties voor zowel deze personen zelf als hun omgeving. Dit heeft direct invloed op de sociale stabiliteit en veiligheid in de wijk waar deze personen zich bevinden. Zodoende is het belangrijk omwonenden te betrekken bij het creëren van een veilige leefomgeving en het stimuleren van begrip binnen de wijk om stigmatisering en uitsluiting te voorkomen.

Wat doen we al?

- We zijn een Regenbooggemeente en hijsen op coming-out day de Regenboogvlag, om de erkenning van LHBTIQ+ in onze gemeente te vergroten.
- We nemen deel aan een regionaal overleg met omliggende gemeenten om initiatieven op het gebied van LHBTIQ+ beleid te volgen en, eventueel, gezamenlijk een aanpak te creëren.
- We geven subsidie aan Radar. Zij hebben een meldpunt voor discriminatie, geven advies en ondersteuning aan organisaties en instellingen binnen Sliedrecht, monitoren en rapporteren halfjaarlijks discriminatiecijfers, geven voorlichting en educatie aan scholen, bedrijven en maatschappelijke organisaties en zijn beschikbaar om beleidsadvies te geven.
- Samen met inwoners worden per buurt prioriteiten gesteld, bijvoorbeeld door het project Buurtagenda's. Bijvoorbeeld op het gebied van (psychische) zorg, mobiliteit en duurzaamheid.
- De gemeente bevordert samenredzaamheid en stimuleert dat inwoners elkaar helpen en ondersteunt waar nodig.
- Problemen worden vroegtijdig gesignaleerd om zwaardere problematiek te voorkomen.
- In de bibliotheek worden, in samenwerking met het jongerenwerk, reeds activiteiten georganiseerd ter bevordering van de zichtbaarheid en de maatschappelijke acceptatie van LHBTIQ+ inwoners.

Wat gaan we nog doen?

- We worden een RespectGemeente en sluiten aan bij de Week van Respect. Dit is een bewustwordingscampagne waar scholen, het jongerenwerk en de gemeente bij betrokken is. Jongeren leren hier bij te dragen aan een omgeving waar zij zich thuis voelen en leren om met respect met elkaar om te gaan.

Vervolg

Deze Agenda is opgesteld om de aankomende tijd mee aan de slag te gaan. Op deze manier wil de gemeente bewustwording omtrent het thema inclusiviteit vergroten, bij zowel haar inwoners als bij de gemeentelijke ambtenaren.

Een inclusieve samenleving is er niet in één keer. De insteek van de Lokale Inclusie Agenda is stapsgewijs. Deze eerste versie is gericht op *bewustwording* en een start maken met het thema 'Inclusie', waarbij eerste stappen al genomen worden. Daarnaast wordt ingezet op het ontwikkelen van een panel of platform voor ervaringsdeskundigen uit Sliedrecht, waardoor zij mee kunnen denken over een vervolg op de Lokale Inclusie Agenda.

Normaal loopt beleid 4 jaar. Om het thema inclusie actueel te houden, kiezen wij ervoor deze Lokale Inclusie Agenda een looptijd van 2 jaar te geven, dus 2026-2028. Dit is een aanbeveling van twee van de ervaringsdeskundigen waarmee gesproken is. Zij geven aan dat op deze manier het onderwerp Inclusie een actueel onderwerp blijft. De Lokale Inclusie Agenda zal hierdoor niet verouderen, omdat (nieuw) beleid vastgesteld zal worden. Ook willen we hiermee het traject naar een inclusieve Sliedrechtse samenleving versnellen en laten zien dat wij dit onderwerp ontzettend belangrijk vinden.

Een inclusief Sliedrecht doen we samen!